

Ökumenizmus, ökumené

a keresztények egységtörekvése.

Krisztus szándéka az volt, hogy övéi „mind egyek legyenek”¹. „Krisztus Urunk csak egyetlen egyházat alapított, mégis több keresztény közösség igényli, hogy elismerjék, mint Jézus Krisztus igazi örökségét. Valamennyien az Úr tanítványainak vallják magukat, de különbözőképpen vélekednek, és külön utakon járnak, mintha maga Krisztus lenne megosztva. Ez a megosztottság kétségkívül ellene mond Krisztus akaratának, botránkoztatja a világot és károsítja a legszentebb ügyet, az evangélium hirdetését minden embernek.”²

A megosztottság botrányát tudatosították a protestáns misszionáriusok, amikor 1910-ben Edinburghban missziós világkonferenciájukat tartották; innen indult el az ún. *ökumenikus mozgalom* (a Missziók Nemzetközi Tanácsának tevékenységével párhuzamosan) két irányban: egyrészt a különböző egyházak egybevetették tanításukat, teológiájukat (*Faith and Order*), másrészt mindjárt elkezdték a közös cselekvést, a szociális és karitatív tevékenységet (*Life and Work*).

A *Faith and Order*, 'hit és egyházszervezet' az Észak-amerikai episzkopális püspök, Charles Brent ösztönzésére bontakozott ki, és 1927: a lausanne-i konferenciához vezetett. Itt a római katolikus egyház kivételével csaknem valamennyi keresztény egyházat képviselte 500 küldött. A megbeszéléseken főleg a szentségekkel, a papi szolgálattal és a hitvallással foglalkoztak. 1929: Stockholmban folytatták, ahol bizottságot hoztak létre a tanbeli kérdések további tisztázására. Mind a két ág kibontakozott, a gyakorlati ág Oxfordban, az elméleti ág Edinburghban megtartotta világkonferenciáját 1937-ben. 1948-ban egyesülésükből Amszterdamban, megszületett az Egyházak Világtanácsa (Ökumenikus Tanácsa). Ezen az első közgyűlésen 147 egyház és 44 ország képviselőjében 351 küldött volt jelen, és számos megfigyelő. Megfogalmaztak egy hitvallást egy „minimális Krédót”³: „Az Egyházak Világtanácsa azoknak az egyházaknak a társulása, melyek az Írások szerint megvallják, hogy a mi Urunk Jézus Krisztus Isten és Üdvözítő, és amelyek következőképp igyekeznek együtt megvalósítani közös hivatásukat az egy Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek dicsőségére.”

¹ Szent János evangéliuma: Jn 17,21

² II Vatikáni zsinat ökumenizmusról szóló dekrétuma, az Unitatis Redintegratio 1. pontja

³ Krédó=Credo – latin szó, azt jelenti: hiszek. Így kezdődik a keresztények hitvallása: Hiszek egy Istenben...

1961-ben Új-Delhiben némileg kibővítették az amszterdami Krédót, mely így kezdődik: „Hisszük azt, hogy az egység, amely egyszersmind Isten akarata és egyházának nyújtott ajándéka, egyre inkább láthatóvá válik...” Akik egyazon apostoli hitet vallják, az egyetlen evangéliumot hirdetik, az egyetlen kenyeret törik meg, közös imádságban egyesülnek és közösen tesznek tanúságot Krisztusról. A Tanács nem valami szuperegyház, amely beolvasztaná az egyes felekezeteket.

A római katolikus egyház nem tagja a Világtanácsnak, bár a II. Vatikáni Zsinat (1962-65) óta egyre elmélyültebb teológiai párbeszédet folytat az egyes keresztény felekezetekkel. Az Unitatis redintegratio kezdetű határozat az egységtörekvésről, majd az Egységtitkárság (ma Tanács) működése, VI. Pál és II. János Pál pápa megnyilatkozásai és a teológiai vegyesbizottságok⁴ munkája szélesen kibontakoztatta az egységtörekvést.

Az ökumenikus jelentős eredménye: a Katolikus Egyház és a Lutheránus Világszövetség közös augsburgi nyilatkozata a megigazulásról 1999. október 31-én, valamint a strasbourg-i Ökumenikus Charta az európai egyházak együttműködéséről (2001. április 22.).

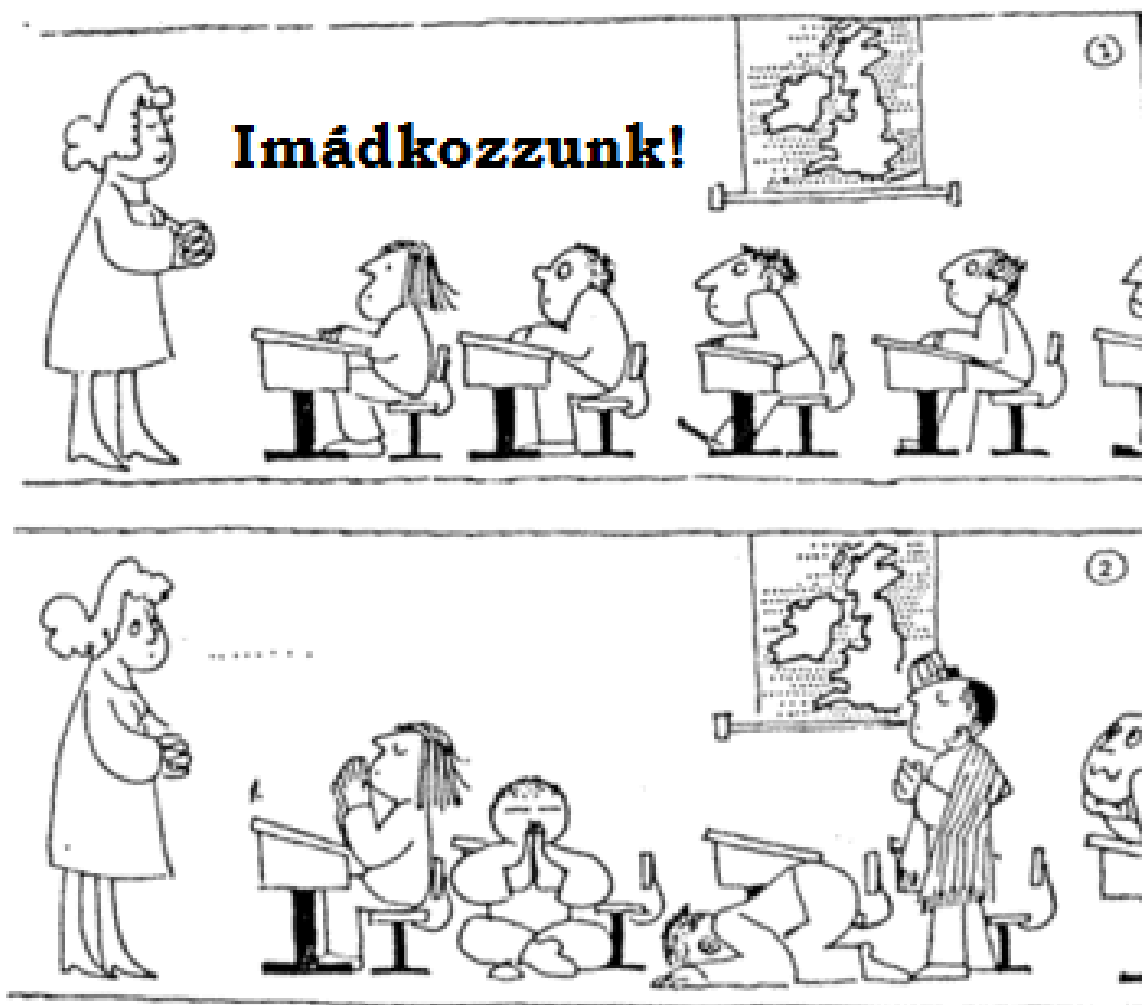
⁴ A vegyesbizottságok munkájának főbb témakörei: az Eucharisztia teológiai megértése és gyakorlata; a felszentelt szolgák (papok) egyháztani helyzete, ezen belül a püspöki szolgálat (apostoli jogfolytonosság) és a pápai szolgálat, „primátus”; a tekintély kérdése az egyházban: a Szentírás értelmezése, a közös hitvallások, az egyetemes zsinatok dogmatikai döntései, ill. a Szentagyomány jelentősége.

II. János Pál pápa Ut unum sint enciklikájában (1995-ben) összegezte az ökumenizmus mérle-
gét, a párbeszéd gyümölcseit és további feladatait:

az újra megtalált testvériség,
szolidaritás az emberiség szolgálatában,
közeledés Isten Igéjében és az istentiszteletben,
a többi keresztények értékeinek megbecsülése,
a közösség (kommunió) növekedése („szeretet párbeszéde”),
dialógus folytatása a K-i és Ny-i egyházakkal,
konkrét együttműködés a szeretetszolgálatban.

Az egység keresése a dialógust folytató számos nemzetközi bizottság dokumentumaiban fejeződött ki. Most tovább kell folytatni a párbeszédet és a még eltérő teológiai nézetek tisztázását, mert az egy, szent, kat. és apostoli Egyház teljes (látható) egységét kifejező közös Eucharisztia (kommunió) a cél. A hitbeli egység nélkül ez a jel nem lenne igaz. Az egység viszont nem jelent uniformizálást: az egyes keleti és nyugati egyházak megőrizhetik sajátos értékeiket (teológia, liturgia), egymást gazdagító különbözőségeiket. **Az ökumenizmus lelke: a közös ima és a megtérés.**⁵

⁵ Forrás: Magyar Katolikus Lexikon: <http://lexikon.katolikus.hu/%C3%96/%C3%B6kumenizmus.html>

Mi is az ökumené?

Az ökumené (oikumené) az ókorban a lakott földkerekséget jelentette. A kereszténység az első századokban az egyetemes zsinatokat illetve az ökumenikus jelzővel: ezeken fogalmazták meg a keresztény hit alapját képező, és valamennyi nagy egyházi hagyomány által ma is elfogadott hittételeket. **A kifejezés ma a keresztény egyházak egységtörekvését jelenti.**

Mi az ökumené? Mindenekelőtt **válasz Jézusnak** a halála előtt kifejezett **vágyára: „Legyenek mindnyájan egy. Amint te, Atyám, bennem vagy és én tebenned, úgy legyenek ők is egy mibennünk, és így elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.”** (Jn 17,21) Ha Jézusnak annyira fontos volt a benne hívők egysége, hogy ezért könyörgött az Atyához, nem állíthatjuk azt, hogy bűn lenne a keresztény egység gondolata, de még csak azt sem gondolhatjuk, hogy beletörődve szemlélhetjük a megosztottságot, amely „botránkoztatja a világot és akadályozza az evangélium hirdetését” (Unitatis redintegratio – II. Vatikáni zsinat).

Az ökumené talán mindenekelőtt belül kezdődik, abban az őszinte felismerésben, hogy nem üdvözülhetek egyedül, és hogy a Krisztusban hívők testvéreim. Továbbá annak a belátása, hogy **valamennyi keresztény egyház rendelkezik sajátos adományokkal,** hogy a közös krisztusi örökségből ki-ki valamihez talán hűségesebben ragaszkodott, és azt felkínálhatja a párbeszéd során.

Az emberek között is csak úgy lehetséges a közeledés, ha tudatában vannak értékeiknek és ugyanakkor készek elfogadni mások ajándékait. Benső, imádságos, kitartó Istenhez-fordulást is jelent. Az a vágyunk, hogy ő alakítson át minket és adja meg az egységet, „úgy, ahogy ő akarja, és akkor, amikor ő akarja.”

Ha a **helyes értéktudat mellett ez a nyitottság és őszinteség** kialakult bennünk, akkor helyesen tesszük, ha **igyekszünk más hagyományhoz tartozó keresztény testvéreink hitét és életét megismerni.** Nem azért, mert azt gondoljuk, hogy „minden vallás egyforma”. Nem is saját hitünk feladása árán. Hanem **azért, hogy közösen keressük az igazság mélyebb megértését** és olyan megfogalmazását, amely a különböző, de legtöbbször egymást kiegészítő szempontok szintéziséből születik. **A keresztény egységtörekvés azt is jelenti, hogy készek vagyunk közösen szolgálni a sokféle lelki-testi problémával küszködő embereket.** Amikor ezt mind megtettük, helyes alázattal felismerhetjük, hogy csak „haszontalan szolgák vagyunk, akik kötelességünket teljesítettük” (Lk 17,10). Így válnak közös imádságaink és istentiszteleteink is igazabbá és Isten előtt kedvesebbé. És akkor Isten, akinek „minden lehetséges” (Mk 10,27), meg fogja valósítani a reménytelenség ellenére reméltet (v.ö. Róm 4,18), a benne hívők egységét.